

BILAGA 3:

SKYDDSFÖRESKRIFTER ÖXABÄCK VATTENTÄKT, MARKS KOMMUN

Bilagan är uppdelad i två delar – vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för Öxabäck vattentäkt, samt en informationsdel.

Vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för Öxabäck grundvattentäkt

Här anges restriktioner som är specifika för Öxabäck vattentäkt. De har utformats med vattentäktens skyddsbehov i fokus och representerar i många avseenden en tillämpning och uttolkning av Miljöbalkens intentioner som uttrycks i de allmänna hänsynsreglerna (Miljöbalken 2 kap). I vissa fall kan en föreskrift med stöd av Miljöbalkens 7 kap innefatta ett större krav på försiktighet än vad som följer av Miljöbalkens allmänna aktsamhetsregler. Föreskrifter för vattenskyddsområde meddelas med stöd av 7 kap. 22§, 30§ i Miljöbalken.

Information i anslutning till skyddsföreskrifterna

Här beskrivs skyddsföreskrifternas mål och syfte och Miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Sedan följer en förklaring av olika begrepp som används i skyddsföreskrifterna.

Under rubriken *Andra gällande föreskrifter* ges hänvisningar till andra författningar och föreskrifter med bestämmelser som följer av lag, eller har utfärdats med stöd av lag, och som därför har generell giltighet inom landets *alla vattenskyddsområden*. De föreskrifterna och restriktionerna får giltighet i och med att ett vattenskyddsområde inrättas och måste iakttas på samma sätt som vattenskyddsföreskrifterna måste följas. I denna del ges även viss information om vad som gäller generellt för olika verksamheter (även utanför vattenskyddsområdet) med hänvisning till lagar, förordningar, föreskrifter mm.

Vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för Öxabäck vattentäkt

Med stöd av 7 kap. 21 § Miljöbalken beslutar kommunfullmäktige om vattenskyddsområde för Öxabäck grundvattentäkt på fastigheterna Mark Amundagärde 1:13 och Öxabäck Stommen 1:99 i Marks kommun. Vattenskyddsområdet skall ha den omfattning som framgår av bifogad karta. Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktszon, primär skyddszon samt sekundär skyddszon.

Med stöd av 7 kap. 22 § Miljöbalken beslutar kommunfullmäktige att nedan angivna skyddsföreskrifter skall gälla inom vattenskyddsområdet. Skyddsföreskrifterna redovisas med en uppdelning mellan respektive zon.

Följande skyddsföreskrifter fastställda av kommunfullmäktige Marks kommun 2016-12-19, § 159/2016, gäller inom vattenskyddsområdet för Öxabäck vattentäkt.

§1 Vattentäktszon

Annan verksamhet än vattentäktsverksamhet får inte förekomma inom inhägnat område.

§2 Petroleumprodukter och/eller andra för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen

Primär skyddszon

Nyttillkommande hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, är förbjuden för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

Befintlig hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen som kräver tillstånd eller dispens hanteras, skall skylt sättas upp som erinrar om vattenskyddsområdets existens, av den som erhållit tillståndet eller dispensen. Skyltarna tillhandahålls av kommunen.

Fordonstvätt med avfettningsmedel eller därmed liknande produkter är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen som kräver tillstånd eller dispens hanteras, skall skylt sättas upp som erinrar om vattenskyddsområdets existens, av den som erhållit tillståndet eller dispensen. Skyltarna tillhandahålls av kommunen.

§3 Bekämpningsmedel

Primär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.

Yrkesmässig hantering av biologiska bekämpningsmedel, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Icke yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel med klass 3 enligt förordning (1998:947) om bekämpningsmedel, kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Yrkesmässig hantering av biologiska bekämpningsmedel, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§4 Växtnäringsämnen

Primär skyddszon

Hantering av växtnäringsämnen som innehåller kemiska bekämpningsmedel (s.k. kombinationsgödsel) är förbjuden.

Yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen såsom handelsgödsel, naturgödsel eller liknande, kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av växtnäringsämnen (NPK-gödsel) för normalt hushållsbehov är tillåtet upp till 1 kg/100 kvm en gång i månaden under april- augusti. Annan spridning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av slam från reningsverk kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av bioaska från uppvärmning av en- eller tvåbostadshus får ske inom fastighetens tomt. Annan spridning av bioaska kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen såsom handelsgödsel, naturgödsel eller liknande kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av växtnäringsämnen (NPK-gödsel) för normalt hushållsbehov är tillåtet upp till 1 kg/100 kvm en gång i månaden under april- augusti. Annan spridning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor. Hantering av växtnäringsämnen som innehåller kemiska bekämpningsmedel (s.k. kombinationsgödsel) skall utföras med stor försiktighet, efter anmälan enligt § 3.

Spridning av slam från reningsverk kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av bioaska från uppvärmning av en- eller tvåbostadshus får ske inom fastighetens tomt. Annan spridning av bioaska kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§5 Djurhållning

Primär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nytablering av djurhållning är förbjuden.

Utökning av befintlig djurhållning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Nytablering av djurhållning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Utökning av befintlig djurhållning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§6 Kommersiell odling

Primär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nytablering av kommersiell odlingsverksamhet är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nytablering av kommersiell odlingsverksamhet kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§7 Upplag av skogsprodukter såsom ved, timmer eller liknande

Primär skyddszon

Permanent upplag av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer, sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus är förbjudet.

Tillfälliga upplag under längre tid än en avverknings säsong (1 år) av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer, sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Permanent upplag av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer, sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§8 Infiltration och avledning av avloppsvatten, hantering av avfall samt upplag

Primär skyddszon

Nytablering av anläggning för infiltration eller utsläpp av hushållsvatten eller annat avloppsvatten i marken, diken eller vattenområde är förbjuden.

Avloppsledningar skall vara täta, inspekteras regelbundet och vid behov omedelbart läggas om och renoveras.

Tillfälliga eller permanenta upplag av avfall, massor med okänd miljöstatus eller av massor som är förorenande, är förbjudna. Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför primär skyddszon är förbjudet.

Sekundär skyddszon

Nyetabletering av anläggning för infiltration eller utsläpp av hushållsvatten eller annat avloppsvatten i marken, diken eller vattenområde kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Avloppsledningar skall vara täta, inspekteras regelbundet och vid behov omedelbart läggas om och renoveras.

Tillfälliga eller permanenta upplag av avfall, massor med okänd miljöstatus eller av massor som är förorenande, är förbjudna. Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför primär eller sekundär skyddszon är förbjudet.

§9 Vaghållning

Primär skyddszon

Upplag av asfaltmassa, oljegrus och vägsalt är förbjudna.

Beläggningsarbete och andra större underhålls- eller förbättringsarbeten på väg, garageuppfart eller liknande får inte ske utan anmälan till kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Upplag av asfaltmassa, oljegrus och vägsalt är förbjudna.

§10 Tåktverksamhet, schaktningsarbeten samt borrhningsarbeten

Primär skyddszon

Anläggande av materialtåkt är förbjudet. För husbehovståkt kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Borrning i jord och berg är förbjuden.

Schaktning, muddring, pålning, spontning och underjordsarbete kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Anläggande av materialtäkt är förbjudet. Husbehovstäkt kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Borrning i jord och berg kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Schaktning, muddring, pålning, spontning, underjordsarbete som kan påverka grund- eller ytvattentillgång/kvalitet kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§11 Energianläggningar

Primär skyddszon

Nyetablering av anläggning för lagring och utvinning av värmeenergi från berg, mark och vatten är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Nyetablering av anläggning för lagring av och utvinning av värmeenergi från berg, mark och vatten kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§12 Övrig verksamhet

Primär skyddszon

Etablering av sådan miljöfarlig verksamhet som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten, och som inte regleras i någon föreskrift ovan är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Etablering av verksamhet som enligt Miljöbalken är anmälningspliktig och som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten, och som inte regleras i någon föreskrift ovan kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Ikraftträdande

Kommunfullmäktiges beslut träder i kraft dagen för beslutet och ersätter kommunfullmäktiges beslut 2005-03-03 om tillfälligt vattenskyddsområde för Öxabäck vattentäkt.

Skyddsföreskrifterna skall gälla från det datum kommunfullmäktige beslutar om att fastställa skyddsföreskrifter och vattenskyddsområde. Enligt 7 kap. 22 § Miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de

överklagas. Förbud eller tillståndsplikt för befintliga verksamheter börjar dock gälla två år efter att kommunfullmäktige beslutat fastställa skyddsföreskrifterna.

Allmänna upplysningar

a. Tillstånd

I de fall tillstånd krävs enligt 7 kap. Miljöbalken, får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor och kan bli förknippat med villkor. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att det kan visas att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. I de fall anmälan krävs, görs detta till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller skall tillståndsprövas enligt 9 kap. Miljöbalken (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), 11 kap. (vattenverksamhet) eller 12 kap. (jordbruk och annan verksamhet) eller förordning utfärdad med stöd av Miljöbalken.

b. Tillsynsmyndighet

Vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna fastställs av Kommunfullmäktige i Marks kommun. Därmed är den kommunala nämnden för miljöfrågor i Marks kommun tillsynsmyndighet.

c. Vid olycka

Enligt Miljöbalken åligger det ägare eller nyttjanderättshavare av fastighet inom vattenskyddsområdet att tillse att inträffade händelser som kan medföra risk för yt- eller grundvattenförorening anmäls. Inträffade olyckor skall omedelbart rapporteras genom alarmering på telefon nr 112 till räddningstjänsten.

d. Vattentäktsverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande.

e. Skyltning

Vid väggräns till vattenskyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall finnas skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Kommunen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområde, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd.

f. Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får den kommunala nämnden för miljöfrågor meddela dispens från föreskrifterna ovan. I samband med sådan prövning kan kommunen föreskriva särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap 2 § Miljöbalken).

g. Överträdelse och påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter medför straffansvar enligt 29 kap 8 § Miljöbalken (1998:808).

h. Ersättning

De föreslagna föreskrifterna riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. Om en sakägare anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan krav om ersättning framföras till Marks kommun. Talan om ersättning eller inlösen förs i miljödomstolen enligt 31 kap Miljöbalken.

i. Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna för sakägare inom aktuellt vattenskyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Information i anslutning till skyddsföreskrifterna

Mål

Vattenskydd enligt Miljöbalken syftar ytterst till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl. Mark- och vattenområden ska användas för lämpligaste ändamål där användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning ska ges företräde. Vid en avvägning mellan konkurrerande intressen ska det ändamål som på lämpligaste sätt främjar god hushållning prioriteras.

Syfte

Syftet med dessa föreskrifter är att säkerställa ett tillräckligt skydd för Öxabäck vattentäkt, både på kort sikt och på mycket lång sikt. Vattnets kvalitet skall bibehållas eller förbättras. Vattenförekomsten skall skyddas mot skador och olägenheter som kan orsakas av föroreningar eller annan påverkan, så att vattnet efter normalt reningsförfarande kan användas för dricksvattenförsörjning.

Zonindelning av vattenskyddsområdet

Öxabäck vattenskyddsområde är indelat i tre skyddszoner – vattentäktszon, primär skyddszon och sekundär skyddszon enligt nedan beskrivna kriterier. Skyddsföreskrifterna hänvisar till dessa skyddszoner.

Vattentäktszon

Syftet med vattentäktszonen är att säkra ett effektivt närskydd för en vattentäkt. Principen ska vara att området ska vara otillgängligt för andra än verksamhetsutövaren.

Primär skyddszon

Syftet med primär skyddszon är att skapa ett rådrum i händelse av akut förorening. Vid identifiering av primär skyddszon beaktas känsliga inströmningsområden. Zonen avgränsas så att uppehållstiden för grundvatten är minst 100 dygn.

Sekundär skyddszon

Den sekundära zonen syftar till att bibehålla en god grundvattenkvalitet. Zonen ska omfatta ett område som motsvarar minst ett års uppehållstid i grundvattenzonen.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I Miljöbalkens 2 kap finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom skall densamma utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas som vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakttä de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Förklaring av begrepp

Hantering

Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Bekämpningsmedel

Med kemiskt bekämpningsmedel avses en kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Exempel på bekämpningsmedel som på kort eller lång sikt inte motverkar syftet med vattenskyddet är bl a ättiksprit, såpvatten etc. Så kallade kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas i dessa föreskrifter som bekämpningsmedel.

Med biologiskt bekämpningsmedel avses en bioteknisk organism som framställts särskilt för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom (14 kap Miljöbalken).

Brandfarliga vätskor

Med brandfarliga vätskor avses de vätskor vilkas flampunkt är lika med eller lägre än 100 C°. Vattentäkter måste skyddas från föroreningar som kan fördärva dricksvattnet. Brandfarliga vätskor (petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t ex med en liter dieselolja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Oljeföroreningar kan bli kvar under mycket lång tid i mark och grundvatten.

I NFS 2003:24, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Miljöfarlig verksamhet

Med miljöfarlig verksamhet avses definitionen enligt Miljöbalken 9 kap, vilken exemplifieras enligt nedan;

1. utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten.
2. användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom annat utsläpp än som avses i punkten 1 ovan eller genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten.

Bioaska

Med bioaska avses restprodukten efter förbränning av biobränslen.

Med biobränsle avses fast eller flytande bränsle som erhålls från olika slags levande substans (biomassa), t.ex. bark, spån, skogsflis, kutterspån, snickeriavfall, torv, pellets och briketter.

Normalt hushållsbehov

Med normalt hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av ett enskilt bostadshus skall också anses vara hushållshantering.

Husbehovstäkt

Med husbehovstäkt vad gäller täkt för sand, grus, sten och berg avses täkt inom den egna fastigheten för försörjning av samma fastighet, ej för kommersiell verksamhet.

Materialtäkt

Med materialtäkt menas brytning samt hämtning av grusmaterial, jord bergmaterial och liknande.

Permanent upplag

Upplag där material återkommande lagras.

Djurhållning

Med djurhållning avses här hållande av lantbrukets djur samt häst.

Befintlig djurhållning

Med befintlig djurhållning avses djurhållning som pågår när dessa föreskrifter träder i kraft med den utformning och omfattning som djurhållning då har på årsbasis.

Naturgödsel

Med naturgödsel avses här gödsel som bildats av naturavfall t.ex. kreatursspillning, kompost, tång etc.

Handelsgödsel

Med handelsgödsel avses här gödsel som framställts i en kemisk industri.

Avloppsvatten

Med avloppsvatten avses enligt Miljöbalkens 9 kap 2 §;

1. spillvatten eller annan flytande orenlighet. Hushållsspillvattnet består av spillvatten från WC ("klosettvattnet") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-vatten").
2. vatten som använts för kylning.
3. vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning.
4. vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Befintlig verksamhet

Med uttrycken "*befintlig verksamhet*" och "*befintlig anläggning*" avses verksamhet eller anläggning som pågår respektive finns när dessa föreskrifter träder i kraft, med den utformning och omfattning som anläggningen eller verksamheten då har.

Kommersiell odling

Kommersiell odling är en verksamhet som omsätter pengar och vars målsättning är att generera en vinst.

Andra gällande föreskrifter samt information

Här anges exempel på hänvisningar och referat av annan lagstiftning och förordningar som gäller generellt. Dessa restriktioner gäller antingen överallt eller aktiveras av annan lagstiftning då ett vattenskyddsområde inrättas och kan därmed inte anses vara orsakade av skyddsföreskrifterna för ett specifikt vattenskyddsområde. Här återfinns också allmänna rekommendationer och anvisningar för verksamheter inom vattenskyddsområdet som anses vara speciellt viktig. Sammanställningen är inte fullständig; det finns och kommer att finnas ytterligare regleringar. Hänvisningen till Naturvårdsverkets föreskrifter inkluderar gällande och framtida revideringar.

Generellt för all verksamhet, både inom och utanför vattenskydds-områden gäller Miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap). Miljöbalken riktar sig primärt till verksamhetsutövaren och den som vidtar en åtgärd. Det är således de som tillhör dessa målgrupper som i första hand har ansvar för att reglerna följs. Detta innebär att hänsynsreglerna riktar sig till alla som gör något som kan inverka negativt på Miljöbalkens mål - en hållbar utveckling - d.v.s. alltifrån den som bedriver någon form av miljöfarlig verksamhet till den som är konsument eller medlem av ett hushåll.

Petroleumprodukter och/eller andra för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen

Generella bestämmelser

Inom vattenskyddsområde gäller särskilda bestämmelser vid hantering av brandfarliga vätskor enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2003:24, kap 10 med revideringar i NFS 2006:16. Bland annat gäller krav på sekundärt skydd för cisterner eller lösa behållare som rymmer mer än 250 liter brandfarlig vätska. Det sekundära skyddet skall rymma minst hälften av lagrad vätskevolym, dock minst den största behållarens volym. Detta krav gäller dock inte cisterner i pannrum eller motsvarande i bostadshus som är under regelbunden uppsikt. Befintliga cisterner och rörledningar som installerats före den 6 juni 1990, saknar sekundärt skydd men har ett gott korrosionsskydd ska kontrolleras med ett intervall av 6 år. Anordningar som saknar gott korrosionsskydd ska besiktigas med intervallet 3 år. Befintliga cisterner och lösa behållare med tillhörande rörledningar som kommer att omfattas av den sekundära skydds zonen skall ha ett sekundärt skydd inom tre år från det att beslutet att inrätta vattenskyddsområdet vunnit laga kraft.

Körning i terräng med motordrivet fordon regleras av terrängkörningslagen med tillhörande förordningar (SFS 1975:1313).

Information

Enligt NFS 2003:24 skall informationsskylt om "vattenskyddsområde" vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde.

Exempel på skyddsåtgärder för regelbunden eller långvarig parkering av arbetsfordon, arbetsmaskiner och tunga fordon är parkering på hårdgjordyta eller användning av yttre skydd i form av en plåt eller tråg som kan samla upp spill eller läckage.

Avyttring av överblivna eller outnyttjade läkemedel via avlopp t.ex. via spillvatten, hushållsvatten eller annat avloppsvatten kan medföra att oönskade preparat och ämnen når yt- eller grundvatten. Avyttring bör ske genom inlämning till Apotek.

Bekämpningsmedel

Generella bestämmelser

Enligt Naturvårdsverkets föreskrift SNFS 1997:2 om spridning av kemiska bekämpningsmedel får dessa inte yrkesmässigt användas utan tillstånd inom vattenskyddsområde.

Enligt Miljöbalken 14 kap. 19 § får inte kemiska eller biologiska bekämpningsmedel som är avsedda för att bekämpa lövsly spridas över skogsmark (gäller generellt i hela landet).

Bestämmelser om spridning och annan hantering av kemiska och biologiska bekämpningsmedel finns i Miljöbalken (SFS 1998:808), förordningen om bekämpningsmedel (SFS 1998:947) samt förordningen om biocidprodukter (SFS 2000:338).

Skogsvårdslagen (1979:429) samt Skogsvårdsförordningen (1993:1096) reglerar skogsbruk.

Information

Bestämmelsen om spridning av bekämpningsmedel (SNFS 1997:2) innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos kommunala nämnden för miljöfrågor. Nämnden skall sedan utifrån erforderligt beslutsunderlag avgöra om tillstånd kan medges eller inte, och om tillstånd ges meddela under vilka förutsättningar detta gäller. Syftet med bestämmelsen är att kunna skydda vattenförsörjningen såväl genom att förebygga föroreningar av vattentäkter som att vidta åtgärder vid förorenade täkter. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Naturvårdsverkets Allmänna råd 97:3 och NFS 2000:7 om regler för spridning av bekämpningsmedel.

Växtnäringsämnen

Generella bestämmelser

I förordningen (SFS1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket finns krav på utformning av lagringsutrymmen för stallgödsel, bestämmelser för påfyllning av flytgödsel- och urinbehållare samt bestämmelser om täckning av flytgödsel- och urinbehållare. I SJVFS 2006:66 finns bl.a. föreskrifter om spridning av stallgödsel.

Information

Med hantering av växtnäringsämnen regleras endast människans hantering av stallgödsel. Avföring från lösgående betesdjur omfattas ej av restriktionen.

Vid hantering av växtnäringsämnen inom skogsbruk bör råden och anvisningarna i Skogsstyrelsens rapport "Skogsbruk vid vatten" följas.

Infiltration och avledning av avloppsvatten, hantering av avfall samt upplag

Generella bestämmelser

Det krävs tillstånd enligt Miljöbalken att inrätta avloppsanordningar till vilka vattentoaletter skall anslutas. Motsvarande gäller vid anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning (SFS 1998:899). Det finns en särskild hänsynsregel när det gäller avloppsvatten i 9 kap. 7 § Miljöbalken. Den säger att avloppsvatten ska avledas och renas så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Detta gäller även för befintliga anläggningar.

För deponering av avfall gäller Naturvårdsverkets föreskrift SFS 2001:512 som bl.a. syftar till att förebygga och minska de negativa effekter deponering av avfall kan orsaka på förorening av yt- och grundvatten.

Information

Vid utformning och skötsel av enskilda avloppsanläggningar gäller Naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2006:7 om små avloppsanordningar för hushållspillvatten. Här anges bland annat att den som inrättat eller driver en avloppsanordning bör ha sådan kunskap att anordningen underhålls och sköts så att dess funktion säkerställs. Bedömningen av vilken skyddsnivå som behövs bör göras utifrån naturgivna och andra förutsättningar för området ifråga. Till exempel bör hög skyddsnivå gälla om grundvattentäkter för dricksvatten finns inom anordningens påverkansområde och anordningen kan befaras bidra till olägenheter beträffande tillgången till vatten eller vattnets kvalitet i dessa täkter. Bedömningen görs av tillsynsmyndigheten.

Väghållning

Information

Vid beläggningsarbete utgör drivmedelstankar och hydrauloljor på arbetsfordon en risk för grundvattenförorening. För att förebygga risk bör den som utför arbetet informeras om vattenskyddsområdets existens och hur utsläpp skall förebyggas och, i det fall utsläpp sker, hur det ska hanteras. Risk för allvarlig vattenförorening kan också minskas genom att sorberande material finns tillgängligt under arbetet. Principen om från miljösynpunkt bästa produktval skall tillämpas för drivmedel, hydrauloljor och andra kemiska produkter.

Täktverksamhet och schaktningsarbeten

Generella bestämmelser

Täktverksamhet regleras av 9 kap. Miljöbalken samt förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd. Materialtäkt såsom grustäkt kräver tillstånd enligt 9 kap § 6 i Miljöbalken. Bortledning av grund- eller ytvatten i samband med täktverksamhet kräver tillstånd enligt 11 kap § 9 i Miljöbalken.

Information

Vid täktverksamhet skall särskilt risken med spill och läckage från arbetsfordon beaktas. Det åligger täktinnehavaren att se till att deponering av avfall inte sker i täktområdet. Tillfartsvägar skall så långt som det är möjligt vara avspärrade. Utbrutna områden skall snarast återställas med ett skyddande vegetationstäck.

Energianläggningar

Generella bestämmelser

För nyetablering av anläggningar gäller Naturvårdsverkets köldmediekungörelse (SNFS 1997:3) med allmänna råd (1997:2) om installation av kyl- och värmepumpänläggningar. Nyetablering av energianläggningar är anmälningspliktigt till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Befintliga anläggningar är inte tillståndspliktiga enligt dessa skyddsföreskrifter, men ska uppfylla Miljöbalkens krav, d.v.s. de allmänna hänsynsreglerna.